

SISSEJUHATUS TIKKIMISSE

Tiia Artla

Klassifikatsioon

- Pisted jaotatakse: põhi- ja tuletatud pisteteks.
- Otstarbe järgi jaotatakse: tarbe- ja kaunistuspisted.
 - * nt. eelpiste, mida kasutatakse märkimiseks ja detailide ühendamiseks (tarbepiste), samuti kasutatakse seda ka esemete kaunistamisel tikandiga (kaunistuspiste) ja pinnatäitepistena (vaibapiste).

Käsitsipisted: 1. tarbepisted; 2. kaunistuspisted

1. **Tarbepisteid** kasutatakse:

- eelpisteid traageldamisel
- tikkpisteid masinõmbluse asemel
- järelpisteid hargnenud õmbluse parandamisel
- sämpipisteid lõikeservade ääristamisel
- üleloomispistetega tugevdame lõikeservi hargnemise vastu
- aedpistetega kinnitame seeliku alaserva

2. **Kaunistuspisteid** kasutame tikkimisel

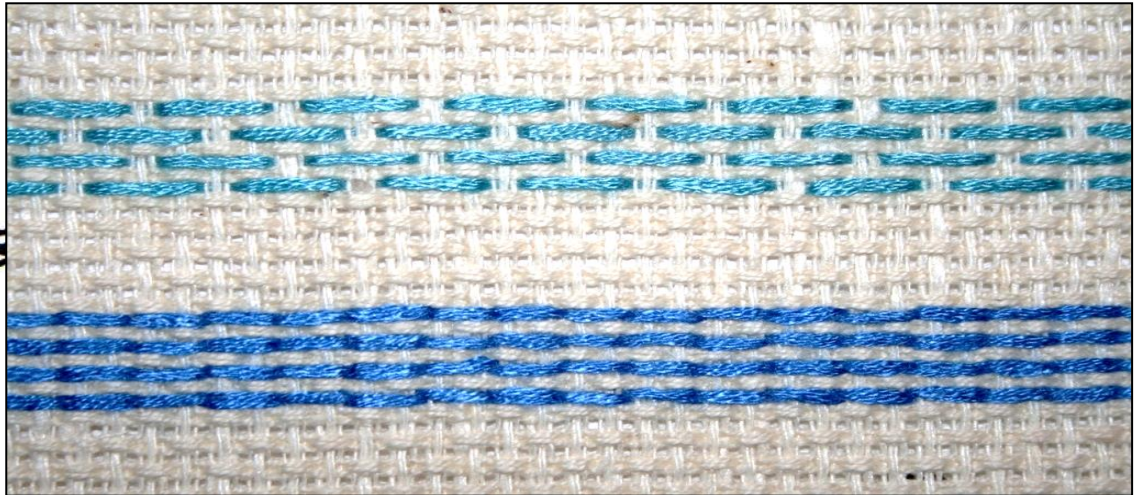
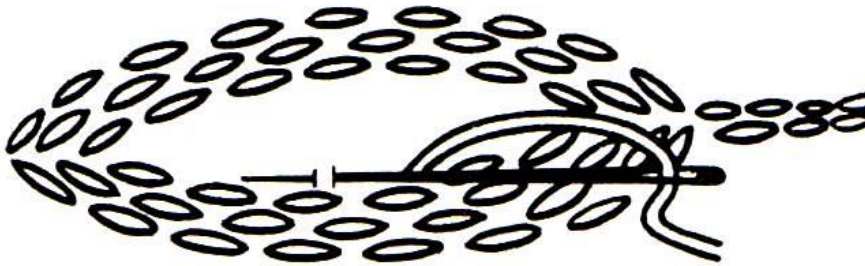
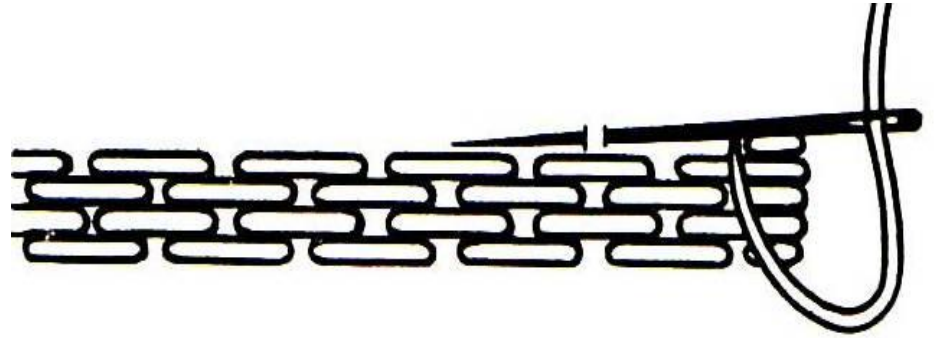
Eelpiste kasutamisevõimalused

- Nõelumisel

Eelpiste kasutamisevõimalused

- Traageldamisel
- Märkimisel
- Täitepistena kogu tikandipinna katmiseks

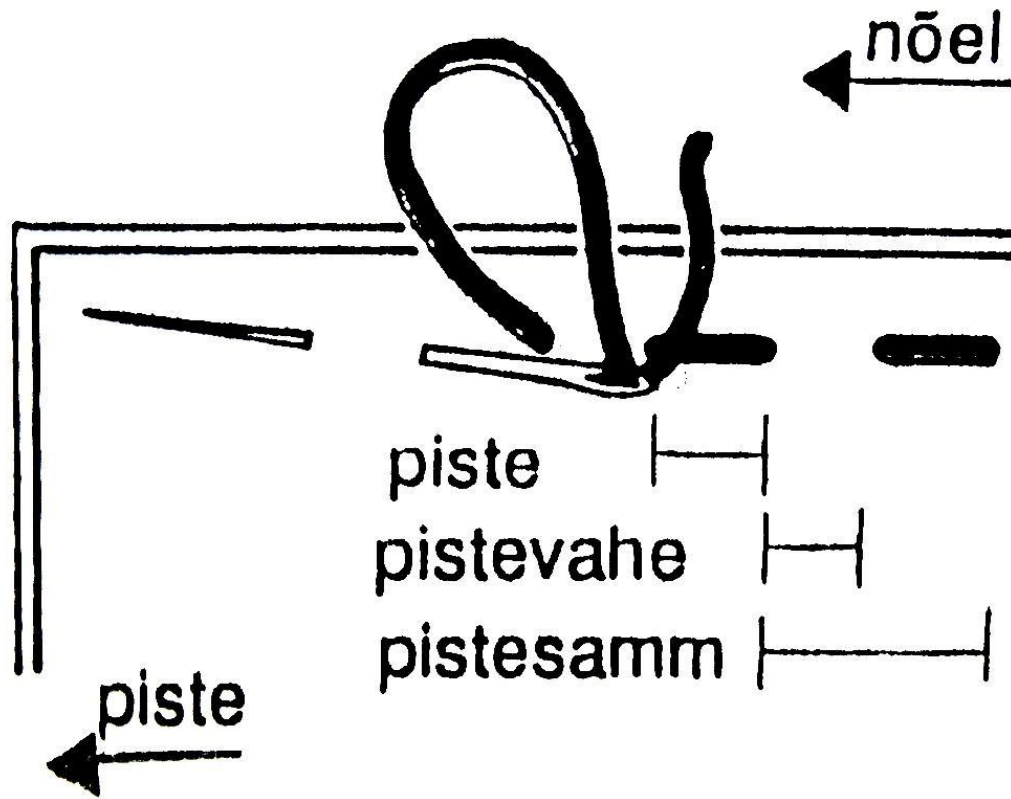

Mõisted

- **Pistepikkus**- lõnga või niidi osa, mis õmblemisel või tikkimisel jääb nähtavaks riide paremal poolel.
- **Pistevahe**- kahe piste vaheline osa, mis jääb nähtavaks riide pahemal poolel.
- **Pisterida**- selle moodustavad mitmed üksteisele järgnevad pisted (sirg- või kõverjooneliselt).

Mõisted

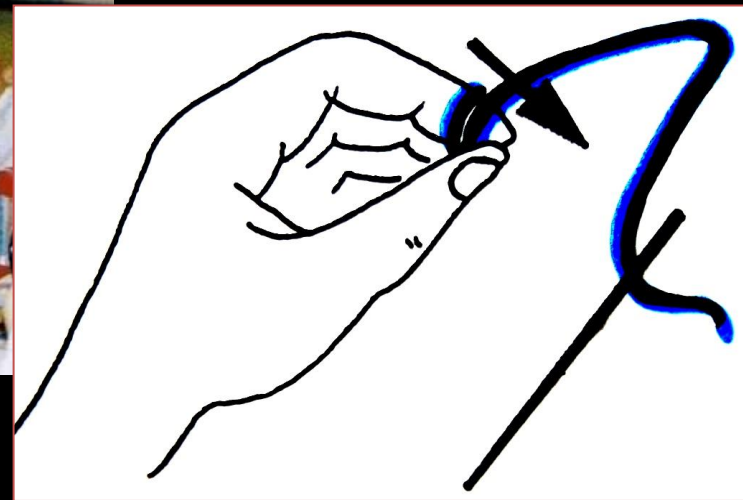

* Niidi pikkus tikkimisel?
(ca`50 cm, küünarnukini, õlani)

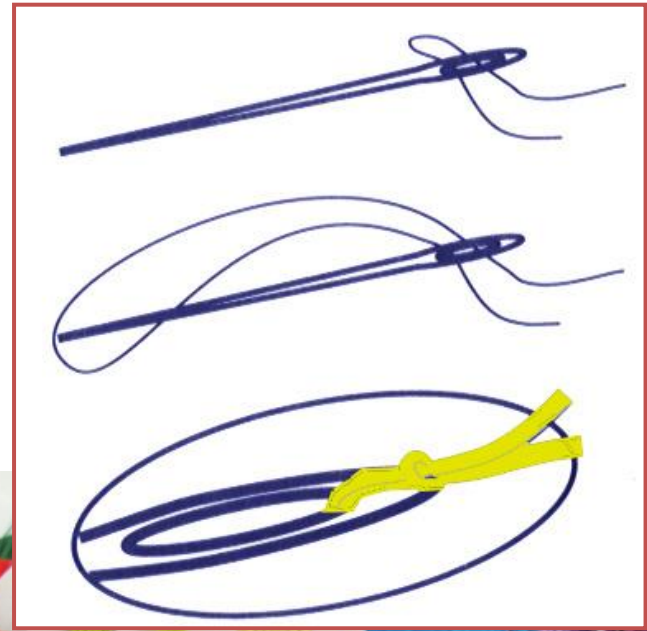
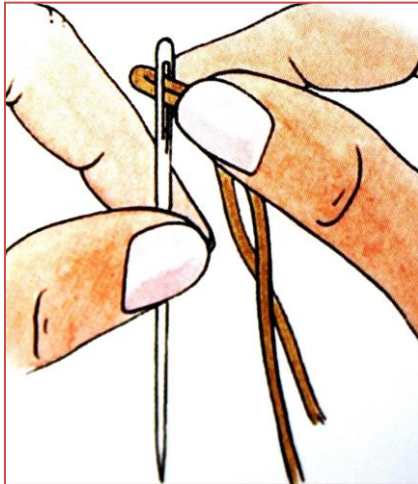
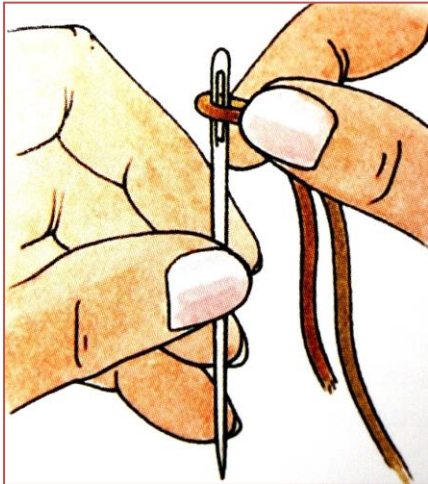
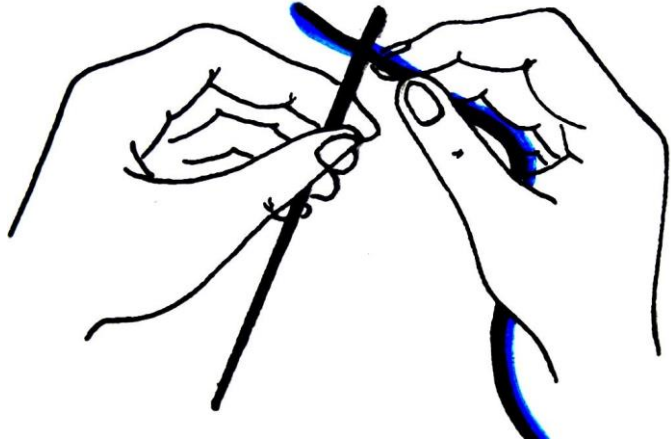
* Sõlm?

Ei tehta, miks?

* Nõela niidistamise viisid ...

Niiditamine

NB!

- Lõika niit/lõng katki veidi viltu! Miks?

Lõnga ei tohi katki rebida ega hammustada – miks?

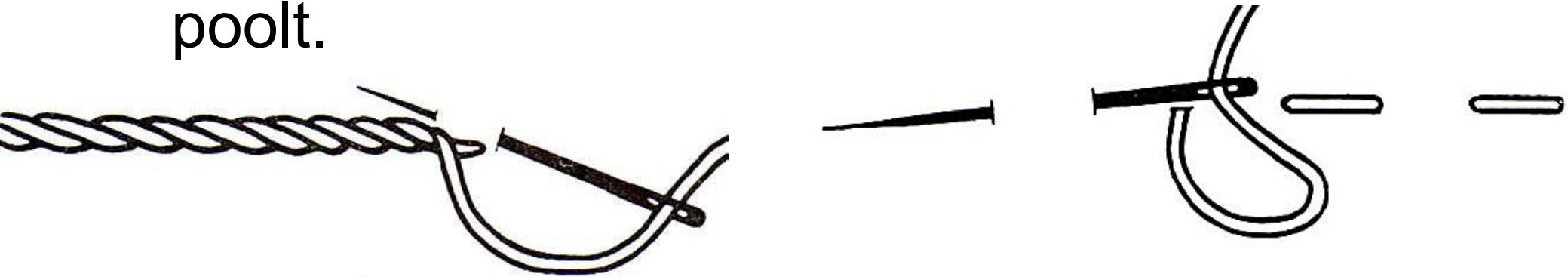

Tähelepanu:

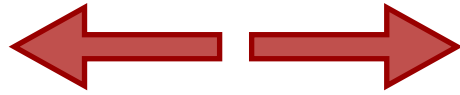
Enne praktilise töö tegemist teha tööproov, et leida optimaalsed mõõdud, kontrollida pistete pingsust, kontrollida materjalide sobivust mustriga.

Tähelepanu:

- Milliselt töö poolelt või suunalt alustatakse tikkimisega – pahemalt, vasakult või paremalt?
- Piste tikkimise loogikast sõltub, kas töö paremal poolel alustatakse tikkimist vasakult või paremalt; näiteks eelpiste tikkimist alustatakse riide paremast servast, varspistet aga vasakult poolt.

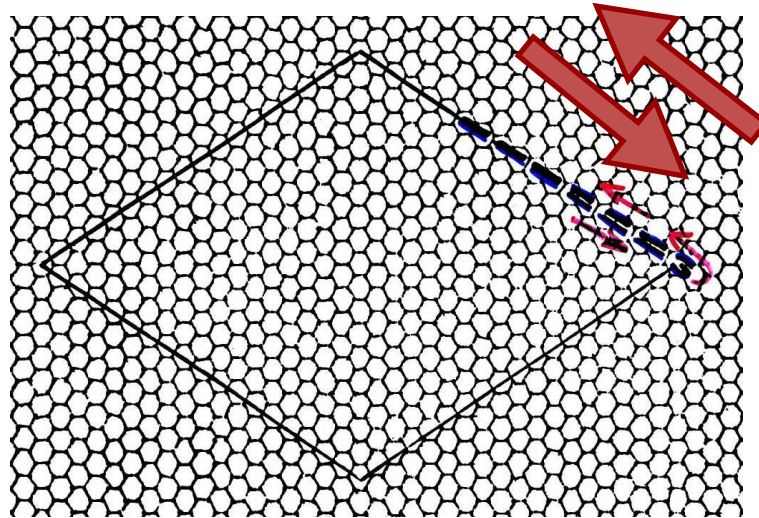
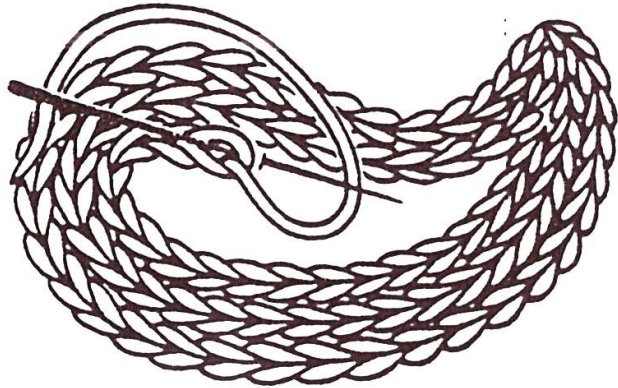
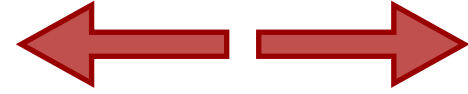
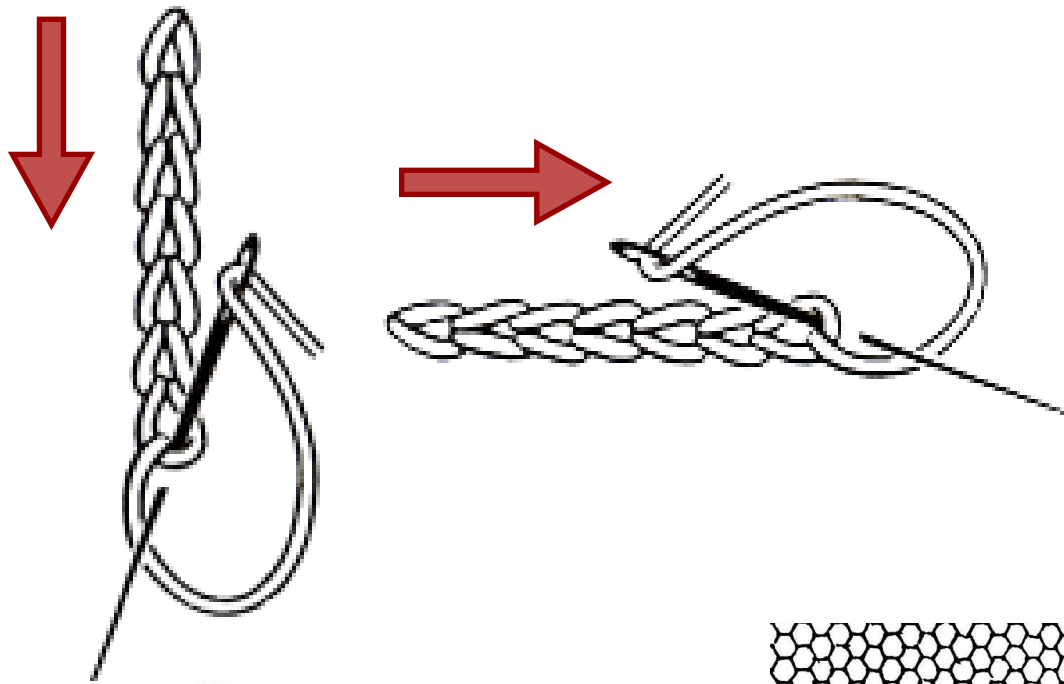

- Tikkimise suun(a)d

Mida peab jälgima?

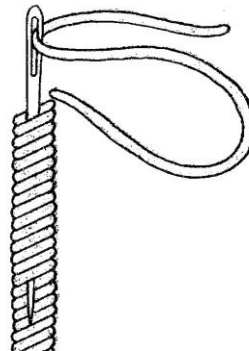

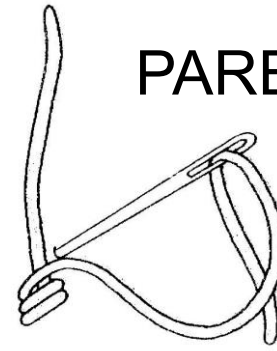
• Lõngaotsa peitmine alustamisel, kuidas?

1. Tikkida lühikeste eelpistetega 2-3 cm töö äärest piste alguseni.
2. Jätta lõngavaru kinnitades see kanga serva lähedale ja tulla nõelaga kanga peale esimese kaunistuspiste asukohas (hiljem peidetakse lõngaots kas tikitud pistete vahele, joonele või alla).
3. Lilltikandis võib alustada tikkimist nii pahemalt kui paremalt töö poolelt.

PAHEMAL POOLEL

PAREMAL POOLEL

• Pistete õige pingutamine

1. Kaunistuspisted tikitakse kõik ükshaaval – nii saab pisteid ühtmoodi pingutada.
2. Ettevaatust! Mitte pingutada liiga kõvasti, sest siis tõmbab taustariie laineliseks, hakates lokkima. Ja hiljem triikides kangast enam sirgeks ei saagi.
3. Aluspisteid pealt ja vahelt läbi põimides jälgida pingutamist, et tulemus ei jääks liiga „vedel“ või ei saaks liiga tihe.

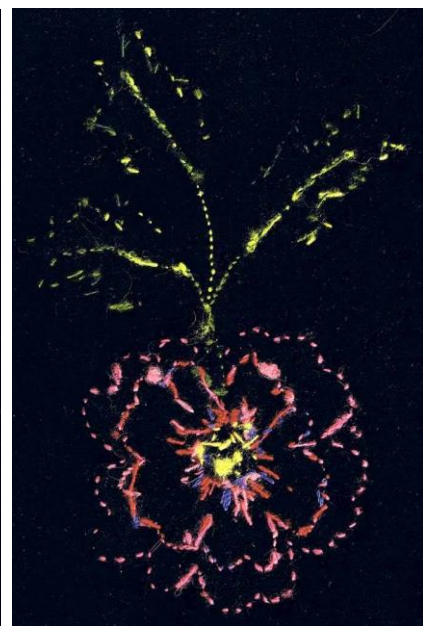
- **Lõnga jätkamine**

1. Lõnga lõppedes kinnitada lõpuots tikitud pistete alla. Peites algusotsa töö pahemal poolel tikitud pistete alla jätkata tikkimist.
2. Tülltikandis lõpp ja algus tikkida 2 cm ulatuses kõrvuti (topelt tülli aukudesse).

- **Lõngaotsa peitmine lõpetamisel**

1. Eelpistetega kanga servas
2. Teiste pistete alla/vahele
3. Tikitud pistete külge põimides

- **Pahema poole korrektsus**

Tikandi viimistlemine

1. Kontrolli,

- kas kõik kavandatu on tikitud.
- kas lõngaotsad on kinnitatud.

2. Triigi tikandit õrnalt pahemalt poolt läbi niiske riide ja jäta sirgele alusele kuivama.

3. Kuivanud tikandiga toimi vastavalt kavandile.